

ŠKOFIJSKI LIST

127.

Župnikom in vernikom.

Iz novega cerkvenega zakonika.

Novi cerkveni zakonik (Codex iuris canonici) je že objavljen. Radi neugodnih vojnih razmer ga iz Rima še niso mogli na vse kraje razposlati. Katoliška bukvarna ga je že davno v več iztiskih naročila, toda ni ga še dobila. Naročam, naj ga vsak p. t. župnik naroči za župnijski arhiv in ga plača iz cerkvenih dohodkov.

Določbe tega zakonika postanejo veljavne na binkoštno nedeljo, dne 19. majnika, prihodnjega leta 1918. Najbolj nujne in v vsakdanje cerkveno življenje segajoče naredbe bo o pravem času prinesel in razložil naš škofijski list. Mislim, da se bomo o tem razgovarjali tudi na shodu gg. dekanov o prihodnji Veliki noči.

Do Binkošti velja vse, kar in kakor je sedaj določeno po splošnem cerkvenem pravu in po naših škofijskih določilih. Le nekateri predpisi novega zakona veljajo že sedaj, kakor so sv. Oče na prošnjo mnogih škofov izjemoma določili. Zato naj jih tudi jaz koj objavim in se morete gospodje po njih ravnati.

Že sedaj za vso cerkev veljavni so sledeči kánoni: 1. kánon 859 § 2.; 2. kánon 1108 § 3.; 3. kánon 1247 § 1.; 4. kánoni 1250, 251, 1252, 1253 in 1254.

Kaj pa določujejo našteti kánoni?

1. Kánona 859. § 2.

»Paschalis communio fiat a Dominica Palmarum ad dominicam in albis; sed locorum Ordinariis fas est, si ita personarum et locorum adiuncta eligant, hoc tempus etiam pro omnibus piis fidelibus anticipare, non tamen ante quartam diem dominicam Quadragesimae, vel prorogare, non tamen ultra festum sanctissimae Trinitatis.«

Po tej naredbi določim, da se čas za velikonočno obhajilo v naši škofiji začne četrto postno nedeljo in kon-

ča na nedeljo sv. Trojice. Ako šolski otroci za prvo sv. obhajilo do praznika sv. Trojice še niso pripravljene, jih zapoved še ne veže in priprava se more in mora še nadaljevati, kakor je v naši škofiji zapovedano.

2. Kánona 1108 § 3.

V tem kánonu določuje § 1., da se zakoni morejo sklepati o vsakem času leta; § 2. prepoveduje slovesen blagoslov porok (namreč blagoslov med sv. mašo) »a prima Dominica adventus usque ad diem Nativitatis Domini inclusive et a feria IV. Cinerum usque ad dominicam Paschatis inclusive«; potem pa pride § 3.:

»Ordinarii tamen locorum possunt, salvis legibus liturgicis, etiam praedictis temporibus eam permittere ex iusta causa, monitis sponsis ut a nimia pompa abstineant.«

Iz tega kánona sledi: a) da so poroke in s porokami združene svatbe dovoljene v vsakem času leta; b) da je edino slovesni blagoslov porok prepovedan od prve adventne nedelje do Božiča incl. in od Pepelnice do Velike noči incl.; c) da more škof ta slovesni blagoslov, namreč blagoslov med sveto mašo, dovoliti o določenem prepovedanem času, toda le s sledečimi pogoji: ako je iusta causa, potem servatis legibus liturgicis namreč glede mašnega formulara pro Sponso et Sponsa (glej Directorium 1917 pg. 9, n. 4) in naj se zaročenci zdrže a nimia pompa namreč o prihodu v cerkev in pri svatbi.

Ker je za slovesni blagoslov iusta causa pač vselej, kadar je potrebno, da se zakon čimprej sklone, pooblastim vse gg. župnike, da dopuste poroko med sveto mašo vselej, kadar je v zgoraj imenovanem času potrebna. Toda opozore naj zaročence, da naj opuste preveliko zunanjo slavnost: naj se pripeljejo v cerkev bolj mirno, brez godbe in vriskanja; tudi naj obljubijo, da na svatbi ne bo plesa in da se bo mirna svatba do večera končala.

3. Kánona 1247 § 1.

»Dies festi sub praecepto in universa Ecclesia sunt tantum: Omnes et singuli dies dominici, festa Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniae, Ascensionis et Ss. Corporis Christi, Immaculatae Conceptionis et Assumptionis Almae Genitricis Dei Mariae, sancti Joseph eius sponsi, Beatorum Petri et Pauli Apostolorum, Omnium denique Sanctorum.

Ta red praznikov je pri nas že uveden; edino le praznik sv. Jožefa ni bil dosedaj zapovedan praznik. Novi zakonik ga zopet zapoveduje. Toda doda v § 3. sledečo naredbo: »Sicubi aliquod festum ex enumeratis legitime sit abolitum vel translatum, nihil Inconsulta Sede Apostolica innovetur.«

Ker je sv. Jožef patron naše kronovine, ker ga verniki močno časte in ker se je dosedaj njegov god dne 19. marca praznoval še vedno kot zapovedan praznik, bom Apostolsko Stolico prosil, da naj tudi za našo škofijo velja zopet kot zapovedan praznik.

Vse druge določbe, izdane za praznike, ki po odloku papeža Pija X. niso več zapovedani, ostanejo še vedno popolnoma veljavne.

4. Kánoni 1250—1254.

Vsi ti kánoni določujejo zdržnost od mesa in post. Glase se takole:

Kánon 1250: »Abstinentiae lex vetat carne iureque ex carne vesci, non autem ovis, lacticiis et quibuslibet condimentis ex adipe animalium.«

Kánon 1251 § 1.: »Lex ieiunii praescribit, ut nonnisi unica per diem comestio fiat; sed non vetat aliquid cibi mane et vespere sumere, servata tamen circa ciborum quantitatem et qualitatem probata locorum consuetudine.«

§ 2.: »Nec vetitum est carnes et pisces in eadem refectioe permiscere; nec serotinam refectioem cum prandio permutare.«

Kánon 1252 § 1.: »Lex solius abstinentiae servanda est singulis sextis feriis.«

§ 2.: »Lex abstinentiae simul et ieiunii servanda est fer. IV. Cinerum, feriis sextis et sabbatis Quadragesimae et feriis Quatuor temporum, pervigiliis Pentecostes, Deiparae in coelum assumptae, Omnium Sanctorum et Navitatis Domini.«

§ 3.: »Lex solius ieiunii servanda est reliquis omnibus Quadragesimae diebus.«

§ 4.: »Diebus dominicis et festis de praecepto lex abstinentiae, vel abstinentiae et ieiunii, vel ieiunii tantum cessat, nec pervigilia antici-

pantur; item cessat Sabbato Sancto post meridiem.«

Kánon 1253: »His canonibus nihil immutatur de indultis particularibus, de votis cuiuslibet personae physicae vel moralis, de constitutionibus ac regulis cuiusvis religionis vel instituti probati sive virorum, sive mulierum in communi viventium etiam sine votis.«

Kánon 1254 § 1.: »Abstinentiae lege tenentur omnes qui septimum aetatis annum expleverint.«

§ 2.: »Lege ieiunii adstringuntur omnes ab expleto vicesimo primo aetatis anno ad incipitum sexagesimum.«

Iz teh določb se razvidi, da je postna postava izredno olajšana. Naj nekatere razlike od dosedanje naštejemo:

a) Z maščobo se sme zabeliti prav vsak dan, nobeden ni izvzet, tudi ne veliki petek.

b) Štiridesetdnevni postni čas velja, toda olajšan je: meso se ne sme jesti edinole na pepelnično sredo, o vseh petkih in sobotah in še na kvatrno sredo; ob drugih dneh se sme meso jesti ne le opoldne, ampak tudi drugekrat, n. pr. pri večerji; na veliki četrtek se sme meso jesti; na veliko soboto preneha post popolnoma opoldne. Ne zahteva se, naj se za nadomestek kakršnegakoli odpravljenega posta opravijo molitve ali podeli miloščina.

c) Izven štiridesetdnevnega posta velja strogi post le še ob sredah, petkih in sobotah kvaternega tedna, v soboto pred binkoštni, 14. avgusta na dan pred Marijinim vnebovzetjem, 30. oktobra na dan pred praznikom Vseh svetnikov in 24. decembra na dan pred Božičem; pa tudi te dni odpade, ako pridejo na nedeljo ali zapovedan praznik.

Po tem odpade post 28. junija pred praznikom sv. apostolov Petra in Pavla in posti v adventnih sredah in petkih. Tudi one dni odpade popolnoma vsak post, ako pride na tak dan katerikoli zapovedani praznik; za nadomestek ni treba nobenih molitev.

d) Pač pa ostane v smislu kánona 1253 za nas v Avstriji post ex voto imperii dne 7. decembra na dan pred praznikom Marijinega brezmadežnega spočetja.

Naročam, da se vse te izpremembe vernikom vselej pravočasno oznanijo in obrazložijo.

V Ljubljani, 4. oktobra 1917.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

128.

Dan v korist vojaških grobov.

Ni je župnije, ki ne bi objokovala mnogo čvrstih mož in pogumnih mladeničev, ki so v obrambi za domovino svoje življenje žrtvovali.

Grobovi padlih so na raznih bojiščih, onih pa, ki so umrli po bolnišnicah, na raznih pokopališčih širom Avstrije. Ljubezen nam narekuje, naj bi poskrbeli, da se ti grobovi naših junakov čedno uredi in ohranijo. Gotovo tako srčno želi vsaka družina, ki objokuje ranjke, padle v grozni vojski.

Posamezniki ne morejo skrbeti sami za grobove padlih svojcev. Prevezela je torej to skrb državna vojaška uprava na Dunaju. Išče pa sedaj dovoljnih sredstev, da grobove in pokopališča primerno uredi, olepša in ohrani. V ta namen se bodo pobirali prispevki 31. oktobra, 1. in 2. novembra. Organizacija za pobiranje prispevkov je razpletena po celi Avstriji. Prosi se tudi pomoč p. t. duhovnikov.

Da tako zares upravičeni želji ustrezemo, določujemo:

Duhovniki pomagajte pri sestavi župnijskih odborov, kjer so potrebni, n. pr. po mestih in trgih. Povsod pa naj se:

a) na vseh svetnikov dan popoldne in na vernih duš dan pobirajo prispevki v cerkvi po načinu, kakor se Vam primeren zdi;

b) v sporazumu s šolskim vodstvom naj dva bolj odrasla učenca pri vходу na pokopališče pobirata radovoljnih prispevkov;

c) na dušni dan naj se določi slovesna sv. maša de Requiem za padle vojake, h kateri naj se vsi verniki in posebej tudi županstva ter razni c. kr. uradi povabijo.

Prispevki naj se do 15. novembra pošljejo ordnariatu.

V Ljubljani, 8. oktobra 1917.

† **Anton Bonaventura,**
knezoškof.

129.

Različne opazke.

Orglje. Da bi se mogla sestaviti statistika o orgljah ljubljanske škofije, je ordinariat že pred leti pozval župne urade, naj mu določijo kolikor mogoče podatke o vseh orgljah, ki se nahajajo v župniji. Zlasti naj bi se naznanilo, koliko manualov imajo orglje, koliko registrov, kdo jih je napravil, kdaj, koliko so stale, kakšna je omara, ali stara ali nova, če ima kak napis, ali so bile morda nove orglje postavljene v staro omaro, ali je kdo orglje temeljito preuredil itd. Dospelo je še precej odgovorov, ne pa od vseh župnih uradov. Tudi sedaj, ko pošiljajo župni uradi prošnje, da bi orglje ostale, ni vseh potrebnih podatkov v sporočilih. Zato naj blagovovolijo oni župni uradi, ki podatkov še sploh niso poslali, in pa oni, ki so pomanjkljivo sporočali, doposlati natančne popise vseh v župniji se nahajajočih orgelj.

Matični izpiski za Goričane. Župni uradi rabijo pogostoma rojstne, poročne in mrliške liste goriških beguncev. Da te listine čimprej prejmo, naj se ob vsakem takem slučaju obrnejo naravnost na knezonadškofijski ordinariat go-

riški v Zatičini, ki na podlagi kopij prošnjam rad ustreže.

Matični izkazi l. 1900. rojenih črnovojnikov se morajo izročiti občinskim uradom do konca oktobra 1917. (Dopis c. kr. dež. vlade za Kranjsko z dne 17. oktobra 1917, št. 31.186.)

Oddaja orgeljskih piščali v vojne namene. Dodatno k tukajšnjemu obvestilu v »Škofijskem Listu«, 1917, št. 91, se še sporoča, da bodo cinaste piščali snemali orgljarski mojstri. Ostalo bo toliko piščali, da se bo moglo še igrati, čeprav le v omejeni meri. Za kilogram cina bo vojna uprava plačala 15 K. Snemanje piščali se bo v kratkem pričelo. (Odlok c. kr. min. za bogočastje in uk z dne 28. sept. 1917, št. 32.727.)

Fasije se morajo odslej predlagati v štirih izvodih, ker dobijo po en izvod predlagatelj, c. kr. deželna vlada, ordinariat in davčni urad. Kadar se pa fasija predlaga v popravo (readjustiranje), semora predložiti izvornik z dvema prepisoma. (Odlok c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 6. oktobra 1917, št. 28.675.)

130.

Slovstvo.

Taschenkalender und kirchlich-statistischer Jahrbuch für den katholischen Klerus deutscher Zunge 1918. Regensburg. Manz. 1:50 M. vezan izvod.

Vsebina: Kalendarium. Kalender der alten Römer. Alphabetisch geordnetes Verzeichnis der Heiligen-Namen. Erlässe, Dekrete und Entschei-

dungen Sr. Heiligkeit des Papstes und der römischen Behörden aus den Jahren 1913—1917. — Die obersten kirchenämter und die römische Kurie in ihrer neuen Organisation. Spezielle Statistik d. Diözesen Deutschlands, der Schweiz und von Luxemburg, nebst den österreichischen Kirchenprovinzen.

131.

Konkurzni razpis.

Razpisujejo se župnije: Sv. Križ nad Jesenicami v radovljiški, Draga v ribniški in Sela v kamniški dekaniji.

Prosilci za župnijo Sv. Križa naj naslove svoje prošnje na lastništvo fužin na Savi, za

Drago na c. kr. dež. vlado na Kranjskem, za Sela pa na g. častn. kanonika Iv. Lavrenčiča, dekana in župnika v Kamniku.

Zadnji rok za vlaganje prošenj je 1. december 1917.

132.

Škofijska kronika.

Duhovsko odlikovanje. Za kn. šk. duhovnega svetnika je bil imenovan g. Franc Ferjančič, župnik v Mavčičah.

Podeljene so župnije: Ljubno g. Francu Juvancu, župniku pri Sv. Križu nad Jesenicami; Zlato polje g. Jos. Kranjcu, kaplanu na Dobrovi.

Imenovan je bil za excurrento upravitelja v Šent Vidu pri Vipavi g. duh. svetnik in župnik v Podragi Gustav Koller.

V vojno službo je bil zopet vpoklican g. Jos. Gnidovec, kaplan v Ribnici.

Umeščen je bil 1. oktobra 1917 g. Fr. Ferjančič, podvodja ljubljanskega duhovskega semenišča, na župnijo Mavčiče.

Nameščen je bil kot kaplan g. Ciril Potočnik na Trati.

Sprejeti so bili: v Avguštniej na Dunaju g. Ciril Potočnik, kaplan na Trati; v Canisianum v Inomostu g. Franc Jaklič, kaplan v Sostrem; v Collegium Germanicum-Hungaricum (sedaj v Inomostu) v drugi letnik g. Jožef Turk, modroslovec, roj. v Vrdu pri Stopičah.

Konkurzni izpit so delali 3. in 4. ozir. 10. in 11. oktobra 1917: Iz II. polovice gg.: Erzin Leopold, c. in kr. vojni kurat; Filipič Ivan, prefekt v za-

vodu sv. Stanislava v Šent Vidu nad Ljubljano; Kastelic Anton, kaplan v Šmihelu pri Novem mestu; Jarc Martin, kaplan na Raki; Markič Josip, kaplan v Boštanju; Petrič Gabrijel, kaplan v Ribnici; Tavčar Tomaž, kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani; Verce Josip, kaplan v Trnovem v Ljubljani; Žnidaršič Anton, župni upravitelj v Dragi. Iz I. polovice gg. Hafner Anton, kaplan v Žužemberku; Merješič Filip, župni upravitelj v Ledinah; Natlačen Peter, kaplan v Metliki; P. Anzelm Polak, kaplan v Semiču; Širaj Jakob, kaplan pri D. M. v Polju; P. Valerijan Učak, župni upravitelj v Podzemlju.

Posvetil je presv. g. knezoškof dne 14. oktobra 1917 romarsko cerkev na Zaplazu v župniji Čatež pri Trebnjem.

Umrli so gg.: Franc Krische, c. in kr. morn. kurat v res., v Pulju dne 28. septembra 1917; Henrik Dejak, zlatomašnik, kn. šk. duh. svetnik, župnik v p., v Ljubljani 6. oktobra; dr. Janez Ev. Krek, profesor bogoslovja v pok., državni in deželni poslanec, v Šent Janžu 8. oktobra; Vincencij Polaj, župnik v pok., v Kandiji 12. oktobra; Vincenc Kavčič, valedudinarij, v Kranju dne 17. oktobra 1917. — Priporočajo se častiti duhovščini v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 23. oktobra 1917.

Vsebina: 127. Župnikom in vernikom. — 128. Dan v korist vojaških grobov. — 129. Različne opazke. — 130. Slovstvo. — 131. Konkurzni razpis. — 132. Škofijska kronika.